

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24-04-2020 r.

Adam Bodnar

XI.518.13.2020.AS

**Pani
Marlena Małag
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister!

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich, stojący na straży praw i wolności człowieka i obywatela, jak również niezależny organ do spraw równego traktowania od początku mojej kadencji problematykę przeciwdziałania przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć traktuję w sposób priorytetowy. Wykonując powierzone mi funkcje konsekwentnie stoję na stanowisku, że wszelkie przejawy przemocy w rodzinie stanowią naruszenie podstawowych praw i wolności człowieka, a stworzenie efektywnej i kompleksowej strategii państwa w obszarze zapobiegania i zwalczania przemocy domowej jest obowiązkiem przedstawicieli władzy publicznej.

Mając na uwadze realne ryzyko wzrostu przypadków przemocy w związku z ograniczeniami przemieszczania się, w dniu 30 marca 2020 r. zwróciłem się z apelem o **pilne podjęcie przez Panią Minister analizy funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w okresie epidemii, jak również o niezwłoczne uzupełnienie baz teled adresowych specjalistycznych ośrodków wsparcia dostępnych na stronie internetowej Ministerstwa o aktualne informacje dotyczące możliwości uzyskania wsparcia w trybie zdalnym**. W dniu 6 kwietnia 2020 r. z mojego upoważnienia drogą mailową zwrócono się o przekazanie Biuru RPO informacji, czy ww. prace zostały przez Ministerstwo podjęte, a także określenie, kiedy zostaną opublikowane zaktualizowane bazy adresowe.

Z przykrością stwierdzam, **do dnia dzisiejszego nie uzyskałem odpowiedzi na moje wystąpienie, a baza adresowa specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w dalszym ciągu nie została zaktualizowana**. Pragnę wskazać, że brak niezwłocznych działań ze strony Ministerstwa na rzecz osób zagrożonych przemocą

domową w okresie pandemii pozostaje w sprzeczności z apelami przedstawicieli międzynarodowych organizacji zajmujących się ochroną praw człowieka. Pragnę tu wskazać chociażby **apel Sekretarza Generalnego ONZ António Guterresa, aby kwestia zapewnienia bezpieczeństwa kobietom i dzieciom została potraktowana jako priorytetowy element rządowej odpowiedzi na pandemię¹ oraz stanowisko Przewodniczącej Komitetu GREVIO o dołożenie wszelkich starań, aby wsparcie osób pokrzywdzonych przemocą funkcjonowało w sposób nieprzerwany, zgodny ze standardami Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej²**. Mając na uwadze powyższe muszę niestety stwierdzić, że skala podejmowanych w ramach kierowanego przez Panią Minister resortu działań w tym zakresie dalece odbiega od standardów przyjmowanych przez analogiczne ciała rządowe w innych państwach, które – jak chociażby wskazuje przykład Hiszpanii i Francji – w obliczu pandemii opracowały kompleksowe strategie minimalizowania negatywnych skutków kwarantanny dla osób zagrożonych przemocą domową, uruchomiły nowe platformy natychmiastowego dyskretnego wsparcia osób pokrzywdzonych (np. za pośrednictwem aplikacji WhatsApp), a także podjęły wzmożone działania informacyjne³.

W nawiązaniu do powyższego, na zasadzie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627, t.j.), **ponawiam apel o jak najszybsze przeprowadzenie analizy dostępności świadczeń określonych w art. 3 ust. 1 pkt 1-6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218, t.j.), ze wskazaniem aktualnego sposobu funkcjonowania zapewniających je jednostek i uzupełnienie baz teled adresowych dostępnych na stronie internetowej Ministerstwa o aktualne dane dotyczące możliwości uzyskania pomocy w drodze zdalnej. Proszę również o wskazanie konkretnego terminu opublikowania ww. danych na stronie internetowej Ministerstwa.**

Jednocześnie, odwołując się do ustawowego obowiązku współdziałania z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, na mocy art. 17 ust. 1 ww. ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, proszę o niezwłoczne przesłanie drogą elektroniczną do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich kopii instrukcji dotyczącej sposobu organizacji placówek zapewniających ochronę ofiarom przemocy oraz wytycznych dotyczących sposobu organizacji zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, realizacji procedury

¹ Zob. UN chief calls for domestic violence ‘ceasefire’ amid ‘horrifying global surge’, dostępne pod adresem: <https://news.un.org/en/story/2020/04/1061052>

² Zob. Statement by the President of GREVIO, Marceline Naudi, on the need to uphold the standards of the Istanbul Convention in times of a pandemic, dostępne pod adresem: <https://rm.coe.int/grevio-statement-covid-24-march-2020/pdfa/16809cf55e>

³ Zob. Informacje dotyczące działań na rzecz osób zagrożonych przemocą w czasie pandemii w Hiszpanii i Francji dostępne pod adresami: <https://violenciagenero.org/noticias/plan-contingencia-contraviolencia-genero-ante-crisis-del-coronavirus> oraz <https://www.egalite-femmes-hommes.gouv.fr/cp-le-gouvernement-pleinement-mobilise-contre-les-violences-conjugales-et-intrafamiliales-25-03-20/>

„Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze⁴ celem zapoznania się i szczegółowej analizy.

Łączę wyraz szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

⁴ Zob. Komunikat prasowy MRPiPS z dnia 8 kwietnia 2020 r. dostępny pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rodzina/ofiary-przemocy-domowej-nie-zostaja-bez-pomocy-wytyczne-dla-udzielajacych-wsparcia>